

TÜRK BORÇLAR KANUNU ve VİYANA SATIM ANTLAŞMASI (CISG) ÇERÇEVESİNDE ALICININ YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Obligations of the Buyer under the Turkish Code of Obligations and the Vienna Sales Convention(Cisg)

Dr. Öğr. Üyesi Fatma HIZIR ASRAV *

Öz: Türk Borçlar Kanununa göre satış sözleşmesi, satıcının, satılan malın teslimi ve mülkiyetin devri borcunun karşılığında, alıcıya satış bedelini ödeme ve satılan devralma yükümlülüklerini yükler (TBK 232/1). Alıcı açısından asli yükümlülükler olan satış bedelinin ödenmesi ve satılan devralınması yükümlülüklerinin yanı sıra kanundan ve dürüstlük kuralından doğan bir takım yükümlülükler de mevcuttur. Viyana Satım Antlaşması çerçevesinde alıcının asli yükümlülükleri ise, satış bedelinin ödenmesi ve satılanın teslim alınması olarak belirtilmiştir (CISG md. 53). Bu açıdan bakıldığında Viyana Satım Antlaşması'nda (CISG.) yer alan düzenlemeler, yürürlükteki Türk mevzuatı ile büyük ölçüde paralellik göstermekle birlikte, bir takım farklılıklar da mevcuttur. Türk Borçlar Kanunu ve Antlaşma hükümlerinin satış sözleşmesi bakımından yedek hukuk kuralı niteliğinde olması sebebiyle, sözleşme özgürlüğü ilkesi çerçevesinde taraflar, Türk Borçlar Kanunu ya da antlaşma düzenlemelerinde yer alan yükümlülükleri diledikleri şekilde düzenleyebilecekleri gibi, aralarındaki satış sözleşmesinde Türk Borçlar Kanunu ya da antlaşma düzenlemelerinde yer almayan başka yükümlülükler de kararlaştırabilirler. Çalışmamızda iç hukukumuzun bir parçası olan Viyana Satım Antlaşması ile Türk Borçlar Kanunu hükümlerinin, alıcının yükümlülükleri çerçevesinde karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Viyana Satım Antlaşması, Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşması, Satış Sözleşmesi, Türk Borçlar Hukuku, Alıcının Yükümlülükleri

Abstract: According to the Turkish Code of Obligations, a sales contract imposes the obligation on the buyer to pay the sales price and take over the sold item in return for the seller's liability to deliver the sold goods and transfer the ownership(TBK 232/1). In addition to the obligations of paying the sales price and taking over the sold item, which are the main obligations for the buyer, there are also some obligations arising from the law and the rule of integrity(CISG md. 53). Within the framework of the Vienna Sales Agreement(CISG.), the main obligations of the buyer are specified as payment of the sales price and receipt of/ taking over the sold item. In this respect, although the regulations in the Vienna Sales Agreement are largely in line with the current Turkish legislation, there are also some differences. Since the provisions of the Turkish Code of Obligations and the Agreement provisions are a substitute law in terms of the sales contract, within the framework of the principle of freedom of contract, the parties can regulate the obligations included in the9999 Turkish Code of Obligations or the agreement regulations as they wish, and they can also agree on other obligations in the sales contract among them which are not taking place at the Turkish Code of Obligations or the Agreement. In our study, it is aimed to comparatively evaluate the provisions of the Vienna Sales Agreement and the Turkish Code of Obligations, which are a part of our domestic law, within the framework of the buyer's obligations.

Keywords: Vienna Sales Convention, United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods (CISG), Sales Contract, Turkish Law of Obligations, Obligations of buyer

* Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Medeni Hukuk Ana Bilm Dalı, ftmhizr@kku.edu.tr, ORCID: 0000-0002-8675-4318

Makale Geliş Tarihi: 04.02.2023, Makale Kabul Tarihi: 06.04.2023

DOI:10.57083/adaletdergisi.1285733

GİRİŞ

Uluslararası nitelikli sözleşmelerde, tarafların menfaatleri için, taraf hukuklarının farklılıklarından kaynaklanan yetersizlik ve zorlukların aşılması açısından hukuk birliğinin sağlanması önemlidir. Ayrıca hukuk birliğinin sağlanması, sözleşme taraflarının hukuki güven içerisinde olmalarını da sağlar¹. Bu sebeple uluslararası mal satışlarını yeknesaklaştırma amacıyla yapılan çalışmaların sonucunda, 11 Nisan 1980 tarihinde Viyana Satım Antlaşması² (Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Anlaşması (-CISG-³) kabul edilmiş ve bu anlaşma ihtiyaç duyulan on ülkenin onayının sağlanmasıyla 1988 yılında yürürlüğe girmiştir⁴. Antlaşma ülkemizde 7 Nisan 2010 tarihli Resmi gazetede⁵ yayımlanmış ve 01.08.2011 tarihinden itibaren yürürlüğe girerek Türk hukukunun doğrudan uygulanır bir parçası olmuştur. Bu anlaşmaya Türkiye de dahil, günümüzde yüze yakın ülke⁶ taraf olmuştur⁷.

Viyana Satım Antlaşması (CISG), ABD. ve bir çok Avrupa ülkesinde yürürlükte olması sebebiyle hem birçok ulusal hem de uluslararası metinlerin hazırlanmasında esas alınmıştır. Bu sebeple uluslararası mal satımına ilişkin hukukun yeknesaklaştırılması açısından oldukça önemli bir role sahiptir⁸.

¹ Yeşim Atamer, Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Anlaşması ve Türkiye, S. 8, Eylül, 2006, HPD, s. 159.

² Antlaşmanın tarihi gelişimi hakkında ayrıntılı bilgi için bkz: Ercüment Erdem, Uluslararası Mal Satışlarında 11 Nisan 1980 Tarihli Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin Uygulama Alanı” C. 16, S. 3, 1992, BATİDER; Michael Will, Milletlerarası Mal Satım Hukuku ve Milletlerarası Tahkim, Ankara, 2002.

³ Çalışmanın bazı kısımlarında Viyana Satım Antlaşması'nı ifade etmek için, antlaşmanın İngilizce kısaltması olan “CISG.” ibaresinin kullanılması tercih edilmiştir.

⁴ Ali Gümrak Toker, 11 Nisan 1980 Tarihli Uluslararası Taşınır Mal Satımına İlişkin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nin (Viyana Sözleşmesi) Uygulama Alanı, Ankara, 2005, s. 136; Yeşim, Atamer, “Birleşmiş Milletler Satım Hukukunun Uluslararası Uygulama Alanı”, S. 69, Y. 1995, İBD, s. 552; Loukas Mistelis, “CISG'in Uygulama Alanı: Yer, Zaman ve Kişi Bakımından”, Milletlerarası Satım Hukuku, Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşması (CISG), Editör: Yeşim M. Atamer, İstanbul, 2008, s. 10; Erdem, 1992, s. 21; Erdem, Ercüment, ‘Milletlerarası Mal Satım Sözleşmeleri Hakkında Birleşmiş Milletler Sözleşmesi’, Milletlerarası Ticaret Hukuku ile İlgili Makaleler, İstanbul, 2008, s. 48; Zeynep Yıldırım, “Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nin (Viyana Satım Sözleşmesi) Uygulama Alanı” C.XVII, Y. 2013, S. 1-2, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, s. 1063.

⁵ RG, 07.04.2010, S. 27545. s.e.t. 20.02.2023.

⁶ http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/sale_goods/1980CISG_status.html (Sözleşmeye taraf ülkelerin listesi için bkz.) s.e.t. 20.02.2023

⁷ Bilgin Tiryakioğlu, Taşınır Mallara İlişkin Milletlerarası Unsurlu Satım Akitlerine Uygulanacak Hukuk, Ankara, 1996, s. 95; ; Toker, s. 136; Mistelis, s. 10; ATAMER, 2006, s. 21 ; Erdem, 2008, s. 48.

⁸ Ceyda Süral, Uluslar arası Ticari Sözleşmelere Uygulanacak Hukuk Olarak Unidroit Prensipleri, İzmir, 2008, s. 31.

Taraflar Viyana Satım Antlaşmasının uygulanmasını bertaraf edebilecekleri gibi, onun hükümlerinden birinin etkisini değiştirebilir veya bu hükümlerden kaçınılırlar (CISG. md.6/I)⁹. Bu durumda Viyana Satım Antlaşmasının değil tarafların seçtikleri hukukun ya da ihtilaf kuralları uyarınca uygulanması mümkün olan hukukun uygulanacağı açıktır. Bu da sözleşmenin irade muhtariyetini kabul ettiğini ve hükümlerinin emredici olmadığını gösterir¹⁰.

Viyana Satım Antlaşması (CISG), 101 maddeden ve dört kısımdan oluşmaktadır¹¹. İnceleme konumuz olan alıcının yükümlülükleri, üçüncü kısım, üçüncü bölümünde düzenlenmiştir. Bu bölümde satış bedelinin ödenmesi (CISG md. 54-59), malın teslim alınması (CISG md. 60) ve alıcının sözleşmeye aykırı olarak yükümlülüklerini ihlali halinde satıcının sahip olduğu haklara (CISG md. 61-65) ilişkin hükümler yer almaktadır¹². Çalışmamızda Antlaşmanın ve Türk Borçlar Kanunu'nun ilgili hükümleri karşılaştırmalı olarak incelenip değerlendirilecektir.

I. BEDELİN ÖDENMESİ

Türk Borçlar Kanunu md. 232'ye göre, alıcının iki temel yükümlülüğü vardır. Bunlar satış bedelinin ödemesi ve satılanın teslim alınmasıdır. Bu hükme göre alıcı satış sözleşmesinde kararlaştırıldığı şekilde satış bedelini ödemek ve satılanı devralmakla yükümlüdür. Viyana Satım Antlaşmasında ise bedeli ödeme borcu md. 54'de, malların teslim alınması md. 53'de alıcının asli yükümlülüğü olarak düzenlemiştir. CISG. md. 54'e göre alıcı, satış sözleşmesinde veya kanunlarda ve mevzuatta öngörülmüş olan, satış bedelinin ödenmesini sağlayacak önlemleri almak ve gerekli usuli işlemleri yapmak borcu altındadır¹³. Görüldüğü üzere satış sözleşmesinin alıcıya yüklediği asli yükümlülükler bakımından Türk Borçlar Kanunu ve CISG. arasında paralellik mevcuttur. Her ikisinde de bedelin ödenmesi ve satılanın devralınması alıcının asli yükümlülüğüdür.

Türk Borçlar Kanunu ve CISG. arasındaki farklılık, satış bedelinin ülke parasıyla mı yoksa yabancı para birimiyle mi kararlaştırıldığı noktasında kendini gösterir. Türk Borçlar Kanununu md. 99 uyarınca konusu para olan borçlar, ülke parasıyla ödenir. Ancak taraflar satış bedelinin yabancı para ile

⁹ Bilgin Tiryakioğlu, 11 Nisan 1980 Tarihli Milletlerarası Mal Satımlarına İlişkin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi Ve Sözleşmenin Milletlerarası Özel Hukuk Kuralları İle İlişkisi, S.1-4, C.41 Y.1990, AÜHFHD, s. 202; Bianca C.M./Bonell, M.J. Commentary On The International Sales Law The 1980 Vienna Sales Convention, Milan, 1987, s. 54; Tokar, s. 131; Atamer, 2006, s.63.

¹⁰ Tiryakioğlu, 1990, s. 202.

¹¹ CISG.'in genel esaslarına ilişkin ayrıntılı bilgi için bkz. Ahmet Hakan Dağdelen, Ana Hatları ile Birleşmiş Milletler Satım Hukuku, S. 1, Y. 2022, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, ss. 897-932.

¹² Sezercan Bektaş, Uluslar arası Ticarete Sözleşmelerin Hazırlanması, s. 110, Ankara, 2010; Erdem, 1992, s. 90;

¹³ Victor Knapp, 'Article 61-65': Bianca-Bonell (Editör) (1987) Commentary on the International Sales Law, Milan, 1987, s. 444.

ödenmesi konusunda anlaşmışlarsa, bu belirleme de geçerlidir. Taraflar borcun yabancı para ile ödeneceğini kararlaştırmışlarsa, faiz de belirlenen para birimi üzerinden ödenir¹⁴. Viyana Satım Antlaşmasında ise, satış bedelinin hangi para birimi ile ödeneceğine ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Sözleşmede herhangi bir düzenleme olmaması halinde taraflar arasındaki alışkanlıklar ve teamüller dikkate alınır¹⁵. Buna rağmen bir sonuca ulaşamıyorsa, CISG md. 7/II¹⁶ hükmüne başvurulur ve milletlerarası özel hukuk kuralları gereğince uygulanması gereken hukuka göre problem çözümlenmelidir.

A. BEDELİN BELİRLENMESİ

1. Bedelin Taraflarca Tayin Edilmiş Olması

Türk Borçlar Kanunu md. 207/3'e göre satış bedelinin sözleşmenin kurulması sırasında bir rakamla kesin olarak tayin edilmesi zorunlu değildir, belirlenebilir olması yeterlidir. Taraflar, sözleşmenin kuruluşu sırasında bedeli tayin edebilecekleri gibi sözleşme kurulduktan sonra da belirleyebilirler¹⁷. Viyana Satım Sözleşmesi md. 55 uyarınca taraflar serbest iradeleriyle bedeli açıkça ya da örtülü bir şekilde tayin edebilirler¹⁸. Söz konusu bu hükümde, bedelin tespitinin nasıl yapılacağı düzenlenmiş olmakla birlikte, bu düzenlemenin, tarafların herhangi bir hüküm getirmemesi halinde uygulanması gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca CISG. md. 14/I gereğince satış bedeli sözleşme kurulduktan sonra da belirlenebilir¹⁹.

2. Bedelin Taraflarca Tayin Edilmemiş Olması

Türk Borçlar Kanunu md. 233/I'e göre alıcı, malı alacağını kesin olarak bildirmiş fakat bedel tayin edilmemişse, satım sözleşmesi siparişin yapıldığı

¹⁴ Fikret Eren, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2021, s. 1105.

¹⁵ Yavuz Kaplan, 1980 Tarihli Birleşmiş Milletler Satım Sözleşmesi Çerçevesinde İnternet Ortamında Bilgisayar Programı Satış Sözleşmesi, S. 2, Y. 22, 2002, Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, Prof. Dr. Ergun NOMER'e Armağan, s. 350; Erdem, 2008, s. 78.

¹⁶ CISG m.7/2: '*İşbu Sözleşmeyle düzenlenen konuları ilgilendiren ve açıkça bu sözleşme tarafından çözümlenmeyen hususlar sözleşmenin ilham aldığı genel kurallar ve bunların yokluğunda, milletlerarası özel hukuk kuralları gereğince uygulanacak hukuk tarafından idare edilirler.*'

¹⁷ Fahrettin, Aral/ Hasan, Ayrancı, Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, Ankara, 2021 s. 174; Cevdet, Yavuz,/ Faruk Acar/ Burak Özen, Borçlar Hukuku Dersleri Özel Hükümler, İstanbul, 2022, s. 171.

¹⁸ Cansu Kaya, CISG Gereğince Alıcının Satım Bedelini Ödeme Borcu, İstanbul, 2012, s. 62 vd.

¹⁹ Erdem, 2008, s. 76.

gün ve yerde cari olan fiyat üzerinden kurulmuş sayılır²⁰. TBK. md. 233/I kural olarak cari fiyatı olan malların satımında uygulanır²¹.

CISG md. 55,²² tarafların bedeli açık veya örtülü bir şekilde tayin etmemeleri durumunda bedelin nasıl tespit edileceğini düzenlemektedir. Bu hükme göre satış bedelini belirleyebilmek için iki şartın gerçekleşmesi gerekmektedir. Bunlar; geçerli bir satış sözleşmesinin kurulmuş olması ve sözleşme konusu malların cari fiyatının bulunmasıdır²³. Söz konusu bu iki şartın gerçekleşmesi durumunda sözleşmenin kurulma anındaki cari fiyatı esas alınarak bedel tayin edilecektir. Cari fiyat “*aynı ticari branşta, aynı şartlar altında, aynı mallar için uygulanan fiyattır.*”²⁴ Tarafların sözleşmenin kurulmasından sonraki fiyat değişikliklerinden etkilenmemeleri için teslim anındaki cari fiyata göre değil, sözleşmenin kurulduğu andaki cari fiyata göre bedel belirlenecektir²⁵.

3. Satılanın Ağırlığına Göre Bedelin Tayini

Türk Borçlar Kanunu md. 233/II’ye göre, satış bedeli satılanın ağırlığına göre hesaplanıyorsa darası (ambalajının ağırlığı) indirilir. Kural olarak dara ağırlıktan çıkarıldıktan sonra satış bedeli belirlenecektir. Ancak 233/III gereğince bunun tersine bir uygulamayı gerektiren başka ticari teamüller varsa bunlar saklıdır²⁶. CISG md. 56’ya göre de “*Semen, malların ağırlığına göre belirlenmişse, şüphe halinde, net ağırlık esas alınarak belirlenir.*” Söz konusu bu hükmün uygulanabilmesi için öncelikle tarafların satış bedelini, malların ağırlığına göre belirlemiş olması gerekmektedir. Bunun yanı sıra satım konusu mal, semeni ağırlık üzerinden hesaplanabilecek nitelikte olmalıdır. Son olarak ise taraflar ağırlığın nasıl saptanacağı konusunda bir düzenleme getirmemiş olmalıdırlar²⁷

Görüldüğü üzere CISG. m. 56, Türk Borçlar Kanunu’daki ilgili hükümler ile uyumludur.

²⁰ Aydın, Zevkliler/ Emre Gökyayla, Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, Ankara, 2021, s. 133.

²¹ Aral/Ayrancı, s. 174; Fikret Eren, Borçlar Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2021, s. 36.

²² CISG md. 55 “*Semen satım akdinde açık veya örtülü bir şekilde belirlenmeksizin veya belirlenmesine yol gösterecek herhangi bir hüküm getirilmeksizin, taraflar geçerli bir satım akdi yapmışlarsa aksi belirtilmedikçe, akdin yapıldığı tarihte aynı ticari sahada, benzer durumlarda, aynı mallar için uygulanan cari fiyatı zımnen kabul etmiş sayılırlar.*”

²³ Zafer Zeytin, Milletlerarası Mal Satım Sözleşmeleri (CISG) Hukuku, Ankara, 2011, s. 193-194; Ergun Özsunay Uluslararası Mal Satımı Sözleşmeleri, C. 78, S. 3, Y. 2004, s. İBD., 934.

²⁴ Erdem, 2008, s. 76.

²⁵ Zeytin, s. 194; Erdem, 2008, s. 77.

²⁶ Yavuz/ Acar/ Özen, s. 172; Aral/Ayrancı, s. 174.

²⁷ Erdem, 2008, s. 77.

B. ÖDEME YERİ

Türk Hukukunda satış sözleşmesinin tarafları sözleşmeye koyacakları hükümle bedelin nerede ödeneceğini serbestçe kararlaştırabilirler. Eğer taraflarca satış bedelinin nerede ödeneceği kararlaştırılmamışsa, Türk Borçlar Kanunu'na göre, satış bedelini ödeme borcu bir para borcu olduğundan, satış bedeli satıcının ödeme zamanındaki yerleşim yerinde ödenir (TBK. md. 89/I)²⁸. Viyana Satım Sözleşmesi m. 57'de ise tarafların açıkça veya zımnen ödeme yerini kararlaştırmaması durumunda; ödeme yerinin, hangi esaslara göre tespit edileceği düzenlenmiştir. Viyana Satım Sözleşmesi m. 57 hükmü şu şekildedir: "(1)Eğer alıcı semeni başka bir yerde ödemek zorunda değilse, bunu satıcıya (a) satıcının iş yerinde ya da (b) ödemenin malların veya belgelerin verilmesi karşılığında yapılması gerekiyorsa verme yerinde ödenmelidir. (2)Satım akdinin kurulmasından sonra iş yerinin değiştirilmesinden kaynaklanan ödemeye ilişkin ek masraflardaki bütün artışlara satıcı katlanır."

Görüldüğü üzere maddenin birinci fıkrasında, satıcının iş yeri ve edimlerin aynı anda karşılıklı ifasında verme yeri ifa yeri olarak hüküm altına alınmış; ikinci fıkrasında ise iş yeri değişikliğinin ifa yerine etkisi düzenlenmiştir.

1. Satıcının İş yeri

Tarafların ödeme yeri konusunda seçim yapmamaları durumunda kural olarak satıcının iş yeri ödeme yeridir (CISG md. 57/1-a). Satıcının birden fazla iş yeri varsa satış parasının hangi iş yerinde ödeneceği Viyana Satım Sözleşmesi md. 10'a²⁹ göre tespit edilecektir. Edimlerin aynı anda ifa edileceği kararlaştırılmamışsa, diğer bir deyişle, taraflardan biri için önce ifade bulunma yükümlülüğü söz konusu ise ödeme yeri satıcının iş yeridir³⁰. CISG. tarafların ifa yerini belirlememeleri durumunda ifa yerininin satıcının iş yeri olacağı hükmüne yer vererek Türk Borçlar hukukundan farklı bir düzenleme getirmiştir.

2. Edimlerin Aynı Anda Karşılıklı İfası (Verme Yeri)

Taraflar edimlerinin karşılıklı olarak ifasını kararlaştırmışlarsa, ödeme yeri malın ya da belgelerin verilme yeridir (CISG md. 57/1-b). Başka bir ifadeyle sözleşmede taraflardan birinin daha önce ifade bulunacağı kararlaştırılmamışsa ya da teamüllerden başka bir sonuç çıkmıyorsa, ödeme

²⁸ Haluk Tandoğan, Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, C.1, İstanbul, 2008, s. 210.

²⁹ CISG md. 10 " *Bu anlaşmanın amacı çerçevesinde, (a) taraflardan birinin birden fazla işyerinin olması halinde, sözleşmenin akdi sırasında veya taraflarca bilinen veya dikkate alınan koşullar değerlendirilerek sözleşme ve sözleşmenin ifası ile en yakın irtibat içinde olan iş yeri esas alınır, (b) taraflardan birinin hiçbir iş yerinin olmaması halinde mutlak mesken esas alınır.*"

³⁰ Zeytin, s. 197.

yeri malın veya belgelerin verilme yeridir³¹. Bu düzenleme TBK. ilgili hükümleriyle paraleldir.

3. İş yeri Değişikliğinin Etkisi

Viyana Satım Sözleşmesi md. 57/2 gereğince iş yerinin, satış sözleşmesinin kurulmasından sonra ve fakat satış bedelinin ödenmesinden önce değiştirilmesi nedeniyle meydana gelen ek masraflara satıcı katlanmak zorundadır. Ödeme yeri yine satıcının iş yeri olup alıcının iş yeri değişikliğinden zamanında bilgilendirilmesi gerekir. Alıcı, sözleşme kurulurken satıcının bulunduğu iş yerinde ödeme hakkına sahip değildir. Ancak iş yeri değişikliğinin sebep olduğu ek masrafları satıcı karşılayacaktır³². Satıcının sözleşmeden doğan alacak hakkını devretmesi halinde ise satış bedelinin, devralan alacaklının iş yerinde ödenmesi gerekmektedir. Burada alacağın veya sözleşmenin devri, ödeme yeri açısından, iş yeri değişikliği gibi sonuç doğuracaktır. Yani bu durumda yapılacak ek masraflara yeni alacaklı (yeni satıcı) katlanacaktır³³.

Türk Borçlar Kanunu md. 89/2'de eğer alacaklının yerleşim yerinde ifası gereken bir borç söz konusuysa, borcun doğumundan sonra alacaklının yerleşim yerini değiştirmesi durumunda, ifa yerinin yine alacaklının önceki yerleşim yeri olacağı düzenlenmiştir. Ancak bunun için ifanın önemli ölçüde güçleşmiş olması gerekir. Bu noktada da CISG. ve TBK. hükümleriyle farklı çözümler getirildiği anlaşılmaktadır. Zira CISG md. 57/2 sözleşmenin kuruluşundan sonra satıcının iş yerini değiştirmesi durumunda söz konusu olabilecek her türlü ek masrafa satıcının katlanacağını öngörürken, TBK. md. 89/2 gereğince alacaklının (satış sözleşmesinde satıcının) yerleşim yeri değişikliği sebebiyle ifanın önemli ölçüde güçleşmesi durumunda ifanın alacaklının önceki yerleşim yerinde gerçekleşmesine imkan tanımaktadır.

C. ÖDEME ZAMANI

Türk Borçlar Kanunu'na göre satış bedelinin ne zaman ödeneceği taraflarca kararlaştırılmamışsa, satılan alıcının eline geçince, alıcı da satış bedelini ödemelidir (TBK. md. 234/I). Satılanın alıcının eline geçmesi ile kastedilen malın alıcının zilyetliğine girmesidir³⁴.

Viyana Satım Sözleşmesi m. 58/1'e göre, *“(1) Alıcının semeni belirli başka bir anda ödeme yükümlülüğü yoksa satıcının sözleşme veya bu anlaşma uyarınca mallar veya malları temsil eden belgeleri tasarrufuna hazır bulundurduğu anda ödemeyi yapması gerekir. Satıcı malların veya belgelerin verilmesini, ödemenin yapılması koşuluna bağlayabilir.”* Bu madde genel ilkeyi belirlemiştir. Buna göre aksine sözleşme yoksa satıcının malları ya da malları temsil eden belgeleri alıcının tasarrufuna hazır hale getirdiği

³¹ Zeytin, s. 196.

³² Zeytin, s. 197.

³³ Zeytin, s. 197.

³⁴ Aral/Ayrancı s. 161; Yavuz/ Acar/ Özen, s. 173.

anda satış bedeli muaccel olur. Aynı maddenin ikinci fıkrasına göre ise “Sözleşme, malların taşınmasını gerektiriyorsa, satıcı göndermeyi, malların veya malları temsil eden belgelerin alıcıya ancak semenin ödenmesi karşılığında verilmesi koşulu ile gerçekleştirebilir.” Bu fıkra, satış sözleşmesinin malların taşınmasını da içermesi durumunda, semenin ödenmesini takiben malların veya malları temsil eden belgelerin teslim edilmesini mümkün kılmaktadır. Burada genel ilkedен ayrılarак satıcının, malların veya belgelerin verilmesini ödemenin yapılması koşuluna bağlayabileceği düzenlenmiştir³⁵.

Viyana Satım Sözleşmesi md. 58/3’de “Alıcı, satış bedelini, mallar muayene olanağına sahip olmadan önce ödemekle yükümlü değildir, meğerki taraftarca üzerinde anlaşılmış olan teslim veya ödeme usulleri buna olanak tanımasın.” denilerek alıcıya, daha satış bedelini ödemedен malları muayene imkânı tanınmıştır. Söz konusu muayene hakkı genel bir incelemeyle ortaya çıkabilecek açık ayıpların tespiti içindir. Bu sebeple ayrıntılı bir muayene ile ortaya çıkabilecek olan ayıplardan, alıcının muayene ve bildirim yükümlülüğü devam etmektedir³⁶. Taraflar malların veya malları temsil eden belgelerin teslimini satış bedelinin ödenmesi şartına bağlamışlarsa, alıcının muayene imkanı bertaraf edilmiş olur. Özellikle sözleşmede, alıcının satış bedelini önceden ödeyeceği kararlaştırılmışsa muayene hakkı ortadan kalkmış olacaktır³⁷.

Viyana Satım Sözleşmesi m. 59, “Alıcı, satıcının hiçbir talebine veya başka bir formaliteye uymasına gerek olmaksızın, sözleşmede tespit edilen veya sözleşme ve bu antlaşma uyarınca belirlenebilen tarihte satış bedelini ödemelidir.” hükmünü içermektedir. Bu maddede, satış bedelini ödeme borcunun talepten bağımsız olarak vade tarihinde muaccel hale geleceği belirtilmektedir. Satıcı, ödeme zamanında alacağına kavuşmamışsa, CISG. md. 61 vd. ve CISG. md. 74 vd. maddelerine dayanarak, tazminat talebinde bulunabilir. Alıcı, satıcının ödeme talebinde bulunmadığını ileri sürerek sorumluluktan kurtulamaz.

³⁵ Erdem, 2008, s. 79; Zeytin, s. 200-201.

³⁶ Özsunay, s. 935; Zeytin s. 200. “...Yerel mahkeme taraflar arasındaki ticari ilişkinin Milletarası mal satımına ilişkin sözleşmeler hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşması (CISG) uygulama alanına girdiğini, bu nedenle ayıp ihbarının bu sözleşme hükümlerine göre değerlendirilerek bilirkişi heyetinden rapor aldığı, bilirkişi heyetinin raporuna göre, ayıp ihbarının süresinde yapılmadığına ilişkin raporuna istinaden, davacının bu yöndeki davasının reddine karar verdiği anlaşılmıştır. Davacının ayıplı mallar hakkında dosya kapsamında gerek CISG açısından makul süre içerisinde ve gerekse TBK hükümleri açısından dahi süresinde ayıp ihbarının yapılmaması nedeniyle verilen karar yerinde olduğu gibi, davacının teslim edilmediği iki kalem siparişe yönelik talebinin ise, bizzat davacının siparişini iptal etmesi nedeniyle, malların teslim edilmemiş olması nedeniyle davacının davasının reddine karar verdiği anlaşıldığından, mahkeme kararının usul ve yasaya uygun olduğu anlaşıldığından davacının istinaf talebinin reddine karar vermek gerekmiş...” Samsun BAM. 3. HD. E.2017/23,K.2017/28,T.16.01.2017 https://cisg.bilgi.edu.tr/media/document/2019/12/05/samsun-bam3-hd-e-2017-23-k-2017-28-t-16-1-2017-1_s4Mpvl1.pdf (Erşim Tarihi: 23.02.2023)

³⁷ Zeytin s. 200.

Zira alıcının ödemede gecikmesi olgusu ihtar veya taleple bağlantılı değildir³⁸.

Türk Borçlar Kanununda satış sözleşmesinde alıcının satış bedelini ödemede temerrüde düşmesinin şartlarına ilişkin özel hükümler mevcut olmadığından, bu hususta borçlunun temerrüdüne ilişkin genel hükümler uygulama alanı bulur. Bunun yanı sıra satış sözleşmesinde alıcının satış bedelini ödemede temerrüde düşmesinin sonuçları TBK. md. 235’de peşin, ön ödemeli ve veresiye satışlar için ayrı ayrı düzenlenmekle birlikte satıcının zararının hesaplanmasına ilişkin TBK. md. 236 özel hüküm niteliğindedir. TBK. md. 235’de alıcıya derhal bildirmesi şartıyla satıcının süre vermeksizin sözleşmeden dönebilme imkanı düzenlenmiştir. İlgili hükümde her ne kadar sadece dönme hakkından bahsedilse de satıcının TBK. md. 125/2’de düzenlenmiş olan diğer hukuki imkanlardan yararlanması da mümkündür³⁹. Bu hususlar aşağıdaki başlıklarda TBK. ve CISG. hükümleri birlikte ele alınarak ayrıca değerlendirilecektir.

II. MALLARIN TESLİM ALINMASI

Türk borçlar hukukunda satılanı teslim almak satıcının teslim yükümlülüğünü karşılar ve alıcı için hem bir hak hem bir borçtur⁴⁰ (TBK md. 232/I). Alıcı, satılan mal sözleşmede kararlaştırılan şartlara uygun olarak kendisine arz edildiğinde, satılanı derhal devralmakla yükümlüdür (TBK md. 232/II). Alıcı eğer ihtirazı bir kayıt ileri sürmeksizin malı teslim alırsa bu uygun ifaya karine teşkil edecektir⁴¹.

İç hukukumuza paralel olarak, Viyana Satım Sözleşmesi’ne göre de alıcının ikinci asli yükümlülüğü malların teslim alınmasıdır (CISG md. 53). Viyana Satım Sözleşmesi md. 60’da “*Alıcının teslim alma borcu (a) satıcının teslimi gerçekleştirebilmesi için kendisinden makul olarak beklenebilecek her türlü eylemde bulunmayı ve (b) malları fiilen devralmayı kapsar.*” denilerek teslim alma borcunun kapsamı belirtilmiştir.

A. HAZIRLIK FAALİYETLERİ

Viyana Satım Sözleşmesi md. 60/I-a’ya göre, alıcının yerine getireceği hazırlık faaliyetleri, satıcının malları teslim borcunu ifa edebilmesi için gerekli olan her türlü eylemi içerir ve bu kapsamda alıcının makul olarak kendisinden beklenen her türlü işlemi yapması gerekmektedir. Alıcının hazırlık fiillerini yerine getirme yükümlülüğü CISG. md. 60/I-a’da olduğu gibi TBK.’da açıkça düzenlenmiş değildir. Ancak TBK. md. 232/2’de aksine adet ve sözleşme olmadığı durumlarda alıcının satılanı derhal devralmakla yükümlü olduğu düzenlenmiştir.

³⁸ Özsunay, s. 935; Zeytin, s. 201; Kaplan, s.350; Aral/Ayrancı, s. 183 vd.

³⁹ Aral/Ayrancı, s. 176 vd; Eren, s. 169 (2021b).

⁴⁰ Tandoğan, s. 207; “*Teslim alma bir fiil borcudur ve alıcı satılanı eylemli olarak teslim almak zorundadır.*” Yavuz/ Acar/ Özen, s. 173.

⁴¹ Zevkliler/ Gökyayla s. 132; Aral/ Ayrancı, s. 166.

Alıcının, satıcının malı teslimine yönelik yapacağı hazırlık çalışmaları, objektif bir değerlendirmeye makul olarak alıcıdan beklenen her türlü davranışı kapsar. Taraflar arasındaki alışkanlıklar ve teamüller de alıcının hazırlık çalışmalarının kapsamının belirlenmesinde dikkate alınmalıdır. Örneğin; satılan mal için alıcı tarafından sağlanması gereken belge ve projeler varsa, bunlar zamanında satıcıya teslim edilmelidir. Bunun gibi satılan mal alıcının yerleşim yerinde teslim edilecekse, alıcı malın depolanacağı yeri hazırlamadır⁴².

B. FİİLEN TESLİM ALMA

Viyana Satım Sözleşmesi md. 60/I-b'ye göre, alıcının malları teslim alma borcunun ifası, malların fiilen teslim alınması şeklinde ortaya çıkmaktadır. Yani bu kavram ile kastedilen, malların mülkiyetinin fiziksel olarak devralınmasıdır. Malların fiilen devralınması malları temsil eden belgelerin teslim alınması şeklinde de olabilir⁴³.

Viyana Satım Sözleşmesinde açıkça belirtilmemiş olmakla beraber, alıcının teslim alma yükümlülüğü, ancak mallar kendisine sözleşmeye uygun yer, zaman, kalite ve miktarda teslim edilmişse söz konusudur. Alıcının, malı teslim zamanında derhal devralması gerekir. Ancak malların tesliminde mevcut olan bir uygunsuzluk sözleşmenin esaslı ihlali⁴⁴ mahiyetindeyse, alıcı malı teslim almaktan kaçınabilir. Bununla beraber alıcı bu uygunsuzluklara rağmen malları teslim almışsa, malları olduğu gibi kabul ettiği varsayılır. Malların teslimindeki uygunsuzluk sözleşmeye esaslı bir aykırılık teşkil etmiyorsa, alıcı malları teslim almak durumundadır. Alıcının malları teslim alması malı kabul ettiği anlamına gelmemekle birlikte CISG. md. 39 vd. hükümlerine göre malı teslim aldıktan sonra da muayene ve bildirim yükümlülüğü devam eder.⁴⁵

Türk Borçlar Kanununda açık bir hükümlerle zikredilmiş olmamakla birlikte, alıcının satılanı devralmakla yükümlü olduğundan bahsedilmek için satılanın sözleşmede kararlaştırıldığı şekilde ayıpsız ve vaktinde ifaya arz edilmiş olması gerekir⁴⁶. Bu bakımdan CISG. ve TBK. hükümleri benzerlik göstermektedir.

III. ALICININ DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Türk Borçlar Kanunu'nda çeşitli maddelerde alıcının diğer yükümlülüklerine rastlamak mümkündür. Örneğin; mesafe satımlarında satılanı saklama ve bozulacak malların satışı (TBK md.226), faiz ödeme (TBK md. 234/II), satılan mallarla ilgili taşıma masraflarını ödeme, senet yapma,

⁴² Zeytin,, s. 202-203.

⁴³ Zeytin, s. 203.

⁴⁴ Sözleşmenin esaslı ihlaline ilişkin ayrıntılı bilgi için bkz. Murat Sarıkaya, CISG. Kapsamında Sözleşmenin Esaslı İhlali Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşması, İstanbul, 2017.

⁴⁵ Erdem, 2008, s. 80; Zeytin, s. 203-204.

⁴⁶ Aral/Ayrancı, s. 188-189; Eren, s. 174 (2021b).

satılanı devralmak için vergi, sigorta primlerini ödeme gibi yükümlülüklere katlanma (TBK md. 211), ambalajı geri gönderme, zorunlu ve faydalı giderleri ödeme alıcının diğer bazı yükümlülükleridir⁴⁷.

Viyana Satım Antlaşması md. 62'de satıcının, satış bedelinin ödenmesi ve malların teslim alınmasının yanı sıra diğer borçlarının ifasını da isteyebileceği belirtilerek açıkça ve özellikle alıcının diğer borçlarından bahsedilmiştir. Taraflar aralarındaki sözleşmeyle alıcıya ilave yükümlülükler getirebilecekleri gibi Viyana Satım Antlaşmasından kaynaklanan yükümlülükler de mevcuttur⁴⁸. Viyana Satım Sözleşmesinin çeşitli maddelerinde belirtilen belli başlı diğer yükümlülüklerle antlaşmanın şu hükümleri örnek verilebilir⁴⁹: CISG. md. 38'e göre alıcı, şartların izin verdiği en kısa sürede malları muayene etmek veya ettirmek zorundadır (Muayene yükümlülüğü). CISG. md. 39'a göre alıcı, sözleşmeye aykırılık saptadığı veya saptaması gereken tarihten itibaren makul süre içerisinde sözleşmeye aykırılığın türünü de belirterek satıcıya bildirmelidir (İhbar yükümlülüğü)⁵⁰. CISG. md. 43'e göre alıcı, üçüncü kişinin hak ve taleplerini öğrendiği veya öğrenmesi gereken tarihten itibaren makul bir süre içerisinde bu hak ve talebin içeriğini satıcıya bildirmelidir. CISG. md. 47'ye göre alıcı, satıcıya yükümlülüklerini ifa etmesi için makul bir süre vermişse, aynen ifa için bu süreyi beklemek zorundadır. CISG. md.65'e göre sözleşme, alıcının satım konusu malların özelliklerini belirlemesini öngörüyorsa alıcı, belirtilen tarihte veya satıcının talebini takiben makul bir süre içerisinde bu borcu yerine getirmelidir. Aksi halde bu belirlemeyi yapma yetkisi satıcıya geçer. CISG. md. 86'ya göre alıcı sözleşmeden döndüğünde teslim aldığı malların muhafazası için koşulların gerekli kıldığı bütün önlemleri almalıdır (Muhafaza yükümlülüğü). Ayrıca alıcı, CISG. md. 85 ve CISG. md. 86 gereğince malların korunmasını sağlamak zorunda ise ve söz konusu bu maddelerdeki diğer şartlar mevcutsa CISG. md. 88 uyarınca malları satmalıdır.

IV. SÖZLEŞMENİN ALICI TARAFINDAN İHLALİNİN HÜKÜM VE SONUÇLARI

A. GENEL OLARAK

Alıcının sözleşmeyi ihlal etmesi durumunda satıcının hangi hukuki imkanlara sahip olduğu CISG. md. 61'de genel olarak düzenlenmiş ve devamındaki müşterek hükümlerle tamamlanmıştır. Viyana Satım Antlaşmasında alıcının borçları esaslı borç, yan borç ayrımı yapılmaksızın

⁴⁷ Eren, s. 178-179, (2021b); Tandoğan, s. 210-211; Yavuz/ Acar/ Özen, s. 176-177; Aral/Ayrancı, s. 189.

⁴⁸ Erdem, 2008, s. 80.

⁴⁹ Erhan Kanışlı CISG Uyarınca Alıcının Yükümlülükleri ve Sözleşmeye Aykırılık Halinde Satıcının Hakları, İstanbul, 2013, s. 40 vd.

⁵⁰ Örnek kararlar için bkz. Harry Flechtner, Malların Sözleşmeye Uygunluğu, Üçüncü Kişilerin Talepleri ve Alıcının İhlal Bildirimi, Milletlerarası Satım Hukuku Ed. Yeşim ATAMER, İstanbul, 2008, s. 177 vd.

düzenlenmiştir. Sözleşme bütününe bakıldığında, sözleşmenin ihlali durumunda ayıpla ilgili hükümler dışında, alıcının haklarının, satıcının haklarıyla aynı olduğu görülmektedir⁵¹.

Türk Borçlar Hukuku açısından da satıcıya benzer hukuki imkanlar tanındığını söylemek mümkündür. Örneğin; alıcı satış bedelini ödemediğinde temerrüde düşerse, satıcı satış sözleşmesinde temerrüdün şartlarını ve içeriğini düzenleyen TBK. md. 235 ve TBK. md. 236'da yer alan hukuki imkanlardan yararlanabilir. Bununla birlikte, şartlar gerçekleştiğinde satıcının Türk Borçlar Kanunu genel hükümlerde yer alan borçlunun temerrüdüne ilişkin düzenlemelere başvurması da mümkündür. İlerleyen başlıklarda sözleşmenin alıcı tarafından ihlali halinde satıcının sahip olduğu hukuki imkanlar TBK. ve CISG. hükümleri açısından değerlendirilecektir.

B. AYNEN İFAYI TALEP HAKKI

Türk Borçlar Kanunu md. 125'e göre borçlanılan edimin aynen ifası mümkün olduğu sürece, her zaman bunun ifasıyla birlikte gecikme sebebiyle tazminat talep etmek mümkündür⁵². TBK. md. 235'de adi satış, ticari satış ayrımı yapılmaksızın satıcıya sözleşmeden dönme hakkı tanınmıştır. Ancak bu hüküm her ne kadar sadece dönme hakkından bahsetse de satıcı dilerse TBK. md. 125'deki diğer seçimlik haklarını da kullanabilir. Başka bir deyişle, sözleşmeyi ayakta tutmak isteyen satıcı aynen ifayla birlikte gecikme tazminatı ya da malın teslim alınmasının ifasını talep edebilir .

Viyana Satım Antlaşması aynen ifayı satıcının hakları arasında ilk sırada saymıştır (CISG. md. 62). CISG. md. 46'da satıcıya tanınan bu hak, md. 62'de alıcıya tanınmıştır. Alıcı satış sözleşmesinde kararlaştırılmış olan yükümlülüklerinden herhangi birini ihlal ettiğinde, satıcı ihlal edilen yükümlülüklerin aynen ifasını talep edebilir⁵³. Satıcı, alıcının asli yükümlülükleri olan satış bedelinin ödenmesi ve malların teslim alınmasının yanı sıra yan yükümlülüklerin de ifasını talep edebilir. Bunun için alıcının sözleşmeden ya da Viyana Satım Antlaşmadan doğan yükümlülüklerden herhangi birini ihlal etmesi yeterlidir (CISG md. 61/1). İhlalin ağırlığı ya da alıcının kusurunun bir önemi yoktur⁵⁴. Ayrıca CISG. md. 63'e göre satıcı, yükümlülüklerini yerine getirmeyen alıcıya, bu yükümlülüklerini ifa edebilmesi için ek süre⁵⁵ verebilir. Verilen süre somut olayın özelliklerine

⁵¹ Ercüment Erdem, Viyana Satım Antlaşması'nda Sözleşmeden Dönme, Rona Serozan'a Armağan, C. I, İstanbul, 2010, s. 868; Knapp, s. 443.

⁵² Eren, s. 1165 (2021a).

⁵³ Knapp, s. 453; Erdem, Ercüment 'Viyana Satım Antlaşması'na Göre Alıcı ve Satıcının Borçlarının İhhalinin Sonuçları ve Türk Hukuku ile Karşılaştırılması' Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 1, Y. 2013, s. 267; Selin Sert, Viyana Satım Sözleşmesinde (CISG) İfa Engelleri ve Sonuçları, İstanbul, 2013, s. 231.

⁵⁴ Zeytin, s. 208.

⁵⁵ Ek süre verilmesi sözleşmenin süresinin uzatıldığı anlamına gelmez. Dolayısıyla satıcı satış parasının zamanında ödenmemesi sebebiyle gecikme tazminatı talep edebilir, Knapp, s.460.

göre makul bir süre olmalıdır. Satıcı bu süreyle bağlıdır ve tazminat talep hakkı dışında diğer hukuki imkanlara başvuramaz (CISG md. 63/II). Verilen bu süreye rağmen alıcı yükümlülüğünü ifa etmezse, satıcı ek süre tanımadan sahip olduğu tüm haklara ve ek süre vermeden önce sahip olmadığı sözleşmeden dönme hakkına da sahip olur⁵⁶.

C. SATIŞ BEDELİNİN ÖDENMESİNİ TALEP HAKKI

Satış sözleşmesinde alıcının asli edim yükümlülüklerinden olan satış bedelinin ödenmesi borcu bir para borcudur. Türk Borçlar Kanunu md. 234'e göre aksine sözleşme yoksa satılan, alıcının zilyetliğine girdiğinde satış bedeli muaccel olur. Tarafların bir vade belirlemesi durumunda bu vadenin gelmesiyle, bir vade belirlememişlerse malın ya da malı temsil eden belgelerin tasarrufa hazır bulundurulmasıyla satış bedelini ödeme borcu muaccel olur.

Alıcı satım konusu malları ya da malı temsil eden belgeleri teslim almışsa ve sözleşme ortadan kaldırılmamışsa satıcı, satış bedelinin ifasını dava edebilir. Bunun gibi, alıcının haklı bir sebep göstermeksizin malı teslim almaktan kaçınması durumunda da satıcı satış bedelinin ödenmesi için ifa davası açabilir. Ancak alıcının CISG md. 80'e göre malı teslim almaktan kaçınma hakkı olduğunda ve CISG md. 71'e göre alıcının kendi yükümlülüklerini askıya alması söz konusu olduğunda, bu gibi durumlarda satıcının satış bedelinin ödenmesini talep hakkı bulunmamaktadır⁵⁷.

D. SÖZLEŞMEDEN DÖNME

Dönme beyanı taraflar arasındaki hukuki ilişkiyi ortadan kaldıran ve bu açıdan yenilik doğuran tek taraflı bir irade beyanıdır. Dönme hakkının kullanılmasyla tarafların arasındaki hukuki ilişki değişmekte, tasfiye ilişkisine dönüşmektedir. Zira tarafların yerine getirmiş oldukları edimlerin iadesi gerekecek; yerine getirmediikleri edim yükümlülükleri ise sona erecektir⁵⁸. Bu irade beyanı herhangi bir şekle tabi olmamakla birlikte şartsız ve açık olmalıdır. Dönme beyanı karşı tarafa ulaşmakla birlikte hüküm ve sonuçlarını doğuracağından sözleşmeden dönmek için dava açarak bir hüküm almaya ya da karşı tarafın kabulüne gerek yoktur⁵⁹.

Satıcının sözleşmeden dönme hakkı Türk Hukuku'nda TBK md. 235'de düzenlenmiştir. Bu hükme göre peşin satışlarda, alıcının satış bedelini ödememesi durumunda, satıcı başka hiçbir işleme gerek kalmaksızın sözleşmeden dönebilir. Veresiye satışlarda ise satıcının sözleşmeden dönebilmesi, bu hakkını açıkça saklı tutmasına bağlıdır⁶⁰. TBK md. 235'de

⁵⁶ Zeytin, s. 213; Özsunay, s. 936;

⁵⁷ Zeytin, s. 208-209.

⁵⁸ Rona Serozan, Sözleşmeden Dönme, İstanbul, 2007, s. 552; Vedat, Buz, Borçlunun Temerrüdünde Sözleşmeden Dönme, Ankara, 1998, s. 75; Yelkenci, s. 123.

⁵⁹ Eren, , s. 1172 (2021a); Kemal Oğuzman/Turgut, Öz, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2000 s. 396.

⁶⁰ Zevkliler/ Gökyayla, s. 138; Aral/ Ayrancı, s. 162-163. Eren, s. 167 (2021b).

sadece alıcının satış bedelini ödemede gecikmesi düzenlenmiş olup satılan teslim alma ve diğer yan yükümlülüklerden bahsedilmemiştir. Teslim alma dışındaki diğer yükümlülükler için bu hüküm uygulanamaz. Çünkü diğer yükümlülükler karşılıklı taahhütlerden değildir⁶¹.

Alıcının sözleşmeden dönebilme hakkının düzenlendiği CISG, md. 49'a⁶² paralel olarak, satıcının sözleşmeden dönebilmesinin hangi şartlara bağlı olduğu CISG md. 64' de düzenlenmiştir. CISG.'in taraflar arasındaki satış sözleşmesini mümkün olduğunca ayakta tutmaya yönelik eğilimi sebebiyle dönme hakkı son çare olarak kullanılmalıdır⁶³. Satıcı, alıcının yükümlülüklerinin ihlalinin esaslı olması (CISG md. 64/I-a) ve verilen ek süreye rağmen satış bedelinin ödememesi ya da malın teslim alınmaması durumlarında sözleşmeden dönebilir (CISG md. 64/I-b)⁶⁴. Bunun dışındaki yükümlülüklerin ihlalinde ise satıcının sözleşmeden dönme imkânı bulunmamaktadır.⁶⁵

Alıcının ihlal ettiği yükümlülüğün sözleşmeden ya da Viyana Satım Anlaşmasından kaynaklanmasının ve asli ya da yan yükümlülük olmasının bir önemi yoktur. İhlalin ağırlığı somut olayın tüm özellikleri dikkate alınarak belirlenir. Eğer satıcının sözleşmeden beklediği objektif menfaat, ihlal sebebiyle ortadan kalkmışsa ihlalın esaslı olduğu söylenebilir⁶⁶. Satıcı, ihlal esaslı olmasa da eğer satış bedelinin ödenmesi ya da malın teslim alınması yükümlülüğü alıcı tarafından ihlal edilirse, alıcıya ek süre tanıyarak sözleşmeden dönebilir (CISG md. 64/I-b). Bu iki durum dışında esaslı

⁶¹ Tandoğan, s. 213; Yavuz/ Acar/ Özen, s. 176.

⁶² "...6098 Sayılı Kanunun 225.md ve Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşmasına (CISG) 49/2-b-ii. Maddesi, uyarınca ve bilirkişi raporundaki tespitler doğrultusunda, satıcı ağır kusurlu görüldüğünden mahkememizce süresi içinde ayıp ihbarında bulunulduğu ve satıcının sorumluluktan kurtulamayacağı kabul edilmiştir. Sunulu nedenlerle;davacı tarafın Satılan malın ayıplı olması nedeniyle 6098 Sayılı Kanunun 227. md. uyarınca seçimlik haklarından Sözleşmeden dönme hakkını kullandığı sabit bulunduğuundan davacı tarafın bedel iadesi 64.250-EUR. 'ya ilişkin davasının kabulü ile..." İstanbul 9. Asliye Ticaret Mahkemesi E. 2014/402, K. 2019/566, T. 16.04.2019

(<https://cisg.bilgi.edu.tr/media/document/2021/04/06/istnbl-9-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2014-402-k-2019-566-t-16-4-2019-1.pdf>) s.e.t. 23.02.2023

⁶³ Ayrıntılı bilgi için bkz. Işıl Yelkenci, Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşması (CISG) Uyarınca Alıcının Sözleşmeden Dönmesi, İstanbul, 2014, s. 29 vd.; Süleyman Yılmaz, Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşması (CISG) Uyarınca Sözleşmenin İhlali Halinde Alıcının Hakları, Ankara, 2013, s.101.

⁶⁴ Ayrıntılı bilgi için bkz. Ali Ahmet Genç, Satıcının Ayıptan Sorumluluğunda Dönme Hakkının Sınırları (TBK - TKHK - CISG), İstanbul, 2020.

⁶⁵ Zeytin, s. 213-214; Özsunay, s. 937; Asli yükümlülükleri dışında kalan diğer yükümlülüklerin yerine getirilmesi için ek süre verilmesi ve bu sonuçsuz kalmışsa, satıcı sözleşmeyi ortadan kaldıramaz. Bu halde satıcı aynen ifayı talep etmek zorundadır. Ayrıca tazminat talebi gibi diğer hukuki imkanlardan da yararlanabilir., Knapp, s. 470.

⁶⁶ Erdem,2010, s. 869; Zeytin, s. 214-215.

olmayan diğ er bir yükümlülüğ ün ihlali söz konusu olduğ unda, satıcı alıcıya ek süre vererek sözleşmeden dönemez⁶⁷.

Satıcıya sözleşmeden dönme imkânı veren durumlar söz konusu olduğ unda sözleşme kendiliğ inden ortadan kalkmaz. Bu yüzden sözleşmeden dönmek için durumun gereklerine uygun şekilde dönme ihbarı yapılmalıdır⁶⁸. İhbar gönderilmekle hüküm doğurur⁶⁹

Son olarak belirtmek gerekir ki, satıcı kendi eylemleriyle alıcının sözleşmeyi ihlal etmesine sebep olursa CISG. md. 80 gereğince sözleşmeden dönme hakkı ortadan kalkar. Ayrıca alıcının zamanında ve gereğ i gibi semeni ödemesi halinde, satıcının sözleşmeden beklediğ i menfaat gerçekleşt iğ i için satıcı yine sözleşmeden dönemeyecektir (CISG. md. 64/II)⁷⁰.

Sözleşmeden dönmenin sonuçları CISG md. 81-84 hükümleri arasında düzenlenmiştir. Madde 81/I'e göre taraflar henüz ifa etmedikleri borçları ifa etmekten kurtulurken, md. 82/II'ye göre, ifa edilen edimlerin iadesi istenebilecektir. Bu hükümlerden anlaşılacağı üzere, sözleşmeden dönülmesi halinde sözleşme geçmiş e etkili olarak değil, geleceğ e etkili olarak sona erecektir⁷¹. Bu sebeple dönme hakkının hüküm ve sonuçları açısından TBK. ve CISG. arasında büyük ölçüde farklılık olduğ unu söylemek mümkündür.

E. TAZMİNAT TALEP HAKKI

Türk Hukuku'nda sözleşmeye aykırılık ya da sözleşmeden dönme durumlarında tazminata ilişkin ortak hükümler bulunmamaktadır. Alıcının temerrüdü (TBK md. 235) ve ayıp nedeniyle sözleşmeden dönme (TBK md. 227/II) halinde tazminat talepleri ayrı hükümlerde düzenlenmiştir.

Viyana Satım Sözleşmesinde, tazminat talep hakkı, taraflar için ortak hükümlerde yer alan md. 74-77 arasında düzenlenmiştir. CISG md. 74'de tazminata ilişkin getirilen genel kurala göre tazminat, ihlalden dolayı uğ ranılan zararı ve mahrum kalınan karı kapsayacaktır⁷². Tazminat daima bir miktar paradır ve diğ er tazmin şekilleri dikkate alınmamıştır⁷³.

⁶⁷ Zeytin, s. 216.

⁶⁸ Yeş im Atamer, Uluslararası Satım Sözleşmelerine İliş kin Birleş miş Milletler Anlaş ması (CISG) Uyarınca Satıcının Yükümlülükleri ve Sözleşmeye Aykırılığ ın Sonuçları, İstanbul, 2005, s. 401.

⁶⁹ Erdem, 2010, s. 871.

⁷⁰ ZEYTİN, s. 217; Özsunay, s. 944

⁷¹ Özsunay, s. 944-945; ERDEM, 2010, s. 882 vd.

⁷² Tazminatın kapsamına ilişkin örnekler için bkz: Ulrich Magnus, 'CISG Uyarınca Tazminat, Faiz, Sorumluluktan Kurtulma' Milletlerarası Satım Hukuku, Ed. Yeş im ATAMER, İstanbul, 2008, s. 294-295; "...alım satıma konu tavuklar için davacının davalıya ödediğ i bedel olan 39.808,24 Dolar, imha masrafları olarak 3.600 Dolar ve kar kaybı olarak 5.971,24 Dolar bedellerin toplanması sonucunda davanın kısmen kabulüne 49.379,48 USD'nin 20/02/2012 tarihinden itibaren (davadan önce davalı tarafa ... 18. Noterliğ ince ayrı ayrı miktarlar belirtilerek ihtar çekildiğ i, bu ihtarın 16/02/2012 tarihinde davalıya tebliğ edildiğ i, ancak 3 iş günü süre verildiğ inden faiz 22/02/2012 tarihinden itibaren başlatılmış tır. Ancak kısa kararda sehven maddi hata nedeniyle

Viyana Satım Sözleşmesi md. 75 ve 76'da tazminatın nasıl hesaplanacağına dair iki metot düzenlenmiştir. Madde 75'de⁷⁴ düzenlenen somut metot gereğince, ikame işlemle sözleşmede kararlaştırılan satış bedeli arasındaki fark talep edilebilir. İkame işlemin makul bir sürede ve makul bir şekilde gerçekleştirilmesi gerekir. Madde 76'da⁷⁵ düzenlenen soyut metot gereğince ise, piyasadaki cari fiyat ile kararlaştırılan satış bedeli arasındaki fark talep edilebilir. Satıcı somut ve soyut metotlardan hiç birini tercih etmeyerek md. 74'deki genel kural gereğince sözleşmeye aykırılıktan kaynaklanan fiili zarar ve mahrum kalınan karın toplamını da tazminat olarak talep edebilir⁷⁶.

Viyana Satım Sözleşmesi md. 77 gereğince zararı azaltmak için satıcının gerekli önlemleri almayarak zararın büyümesine katkıda bulunması durumunda, alıcı tazminattan indirim yapılmasını talep edebilecektir⁷⁷.

Satıcının tazminat talep edebilmesi için alıcının kusurlu olması gerekmemektedir. Ayrıca alıcı CISG md. 79-80 gereğince sorumsuzluğunu ispat edebilirse tazminat ödemekten kurtulabilecektir⁷⁸. CISG md. 79'a göre alıcının yükümlülüğünü ihlal etmesi, öngörülemeyen ve denetim dışı kalan bir engelden kaynaklanıyorsa ya da CISG. md. 80 uyarınca sözleşmenin ihlal

20/02/2012 tarihi olarak yazılmıştır.) avans faizi ile birlikte davalıdan tahsiline, fazlaya ilişkin talebin reddine karar vermek gerekmiş..." İstanbul 5. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2014/1217, K. 2018/363, T. 28.03.2018

(<https://cisg.bilgi.edu.tr/media/document/2021/04/06/istanbul-5-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2014-1217-k-2018-363-t-28-3-2018-1.pdf>) s.e.t. 23.02.2023

⁷³ Magnus, s. 290; Erdem, 2010, s. 872.

⁷⁴ Türk Hukuku'nda da bu metot düzenlenmiştir (TBK md. 236/II- BK md. 212/I).

⁷⁵ "...Satıma ve ihtilafa konu 2015 model Kia marka araçların dava dosyasında sunulu proforma faturalarından da anlaşıldığı üzere hava yastıklı araçlar oldukları dikkate alındığında, somut olayda sözleşme hükümlerinin uygulanması gerektiği ve buna göre davada talep edilen kâr kaybı ve emsal rayiç bedel tazminatı taleplerinin antlaşma hükümleri uyarınca kabulü gerektiği yönündeki davacı istinafi yerinde değildir. Bu hukuki tespitlere göre davacının sözleşmenin 76. maddesine dayalı rayiç bedel farkı tazminat talebinin reddine karar verilmesi isabetli olup davacının bu yöndeki istinaf nedenleri yerinde görülmemiştir. Ancak ilk derece mahkemesinin, davacıya teslim edilmeyen 49 adet araca dayalı kâr yoksunluğundan kaynaklanan teminat talebinin reddine ilişkin kararını, sözleşmenin feshedilmiş olması nedeniyle müsbet zarar talep edilemeyeceği gerekçesine dayandırdığı anlaşılmaktadır. Her ne kadar somut olayda CISG sözleşmesi uygulanmayacak ise de TBK hükümleri uygulanacaktır." İstanbul BAM. 14. HD. E. 2018/1106, K. 2019/765, T. 24.05.2019,

(<https://cisg.bilgi.edu.tr/media/document/2021/04/06/istanbul-bam14-hd-e-2018-1106-k-2019-765-t-24-5-2019-1.pdf>) s.e.t. 23.02.2023)

⁷⁶ Erdem, 2010, s. 872-873; Özsunay, s. 942; Hilal Lale Ayhan, "Birleşmiş Milletler Viyana Satım Sözleşmesine Göre Uluslar arası Satım Sözleşmelerinde Satıcının Ayıba Karşı Tekeffül Borcu", C. 15, S. 2, Y. 2011, GÜHFD, s.51.

⁷⁷ Magnus, s. 293; Ayhan, s. 52.

⁷⁸ Özsunay, s. 943-944; Zeytin, s. 164.

edilmesine satıcı sebebiyet veriyorsa, alıcı bu sorumsuzluk taleplerini ileri sürerek tazminat ödemekten kurtulabilir⁷⁹.

F. FAİZ TALEP HAKKI

Türk Borçlar Kanunu md. 234/II'de ihtara gerek olmaksızın faiz istenebileceği düzenlenmiştir. Faiz ödeme borcu yalnızca veresiye satışlarda söz konusudur. Alıcının satış bedelini ödemekte temerrüde düşmemesine rağmen faiz ödemesi için sözleşmede tarafların faiz ödeyeceği kararlaştırılmalı ya da faiz ödenmesi konusunda adet olmalı ya da satılardan semere ya da başka bir ürün sağlama olanağı elde edilmiş olmalıdır⁸⁰.

Viyana Satım Sözleşmesi md. 78'e göre ise faizin söz konusu olabilmesi için satış bedeli ya da başkaca bir meblağın muaccel olması gerekir⁸¹. Satıcının, alacaklıya satış bedelinin ödenmesine dair bir ihtarda bulunmasına gerek yoktur. Alıcının satış bedelini vade tarihinde ödememesi ile faiz işlemeye başlar⁸². Faiz talep hakkı itibariyle de CISG. ve TBK. birbirinden farklı düzenlemeler getirmiştir.

Faiz oranıyla ilgili CISG.'de bir düzenleme bulunmamaktadır⁸³. Hâkim görüşe göre bu boşluk, CISG md. 7/II'ye göre devletler özel hukuk kuralları gereğince doldurulmalıdır ve faiz miktarı için sözleşmeye uygulanacak hukuk uygulanmalıdır⁸⁴.

SONUÇ

Türkiye dahil yüze yakın ülkenin taraf olduğu ve uluslararası satım hukukunun yeknesaklaştırılması amacıyla düzenlenmiş olan 11 Nisan 1980 tarihli Viyana Satım Antlaşması'na, bir başka ifadeyle Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi (CISG), 1 Ocak 1988'de yürürlüğe girmiştir. Türkiye Antlaşma'yı hiçbir çekince koymadan kabul etmiş ve Antlaşma ülkemizde de uygulanmaya başlamıştır. 1 Ağustos 2011'den itibaren Türk hukuku açısından da iç hukuk düzenlemesi haline gelen ve uluslararası mal satım sözleşmelerinde uygulama alanı bulan Viyana Satım Antlaşması, sözleşmelerin kuruluşu, ifası ve sona ermesi hakkında hükümler içermekte ve dört kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısımda, "Uygulama Alanı ve Genel Hükümler", ikinci kısımda "Sözleşmenin Kurulması", üçüncü kısımda "Malların Satımı", son kısımda ise "Son Hükümler"

⁷⁹ Ayrıntılı bilgi için bkz. Yavuz Dayıoğlu, CISG Uygulamasında Sözleşmenin İhlali Halinde Alıcının Hakları ve Özellikle Alıcının Tazminat Talep Etme Hakkı, İstanbul, 2011, s. 140 vd; Magnus, s. 302 vd; Atamer, 2005, s. 453 vd.

⁸⁰ Tandoğan, s. 210-211; Zevkliler/ Gökyayla, s. 133.

⁸¹ Özsunay, s. 943.

⁸² Magnus, s. 296- 297.

⁸³ "...Birleşmiş Milletler Satım Sözleşmelerine İlişkin Antlaşmanın 78. maddesi temerrüt halinde faiz ödeme yükümlülüğünü sadece sebebine göre düzenlemektedir. Zira konvansiyonun tarafları temerrüt faizi üzerinde anlaşmamışlardır." Aral/Ayrancı, s. 183.

⁸⁴ Magnus, s. 299; Aral/Ayrancı, s. 183-184.

düzenlenmiştir. Çalışma konumuz olan alıcının yükümlülükleri, üçüncü kısım, üçüncü bölümünde düzenlenmiştir.

Satış sözleşmesinin alıcı için öngördüğü asli yükümlülükler hem Türk Borçlar Kanunu'nda hem Viyana Satım Antlaşmasında bedelin ödenmesi ve satılanın teslim alınmasıdır. Bununla birlikte hem Türk Borçlar Kanunu'nda hem Viyana Satım Antlaşması'nda münferit hükümlerde alıcının diğer borçları da hüküm altına alınmıştır. Alıcının söz konusu yükümlülüklerine aykırılık halleri için Türk Borçlar Kanunu'nda çeşitli ayrımlar yapılmış ve bu ayrımlar için farklı hükümler getirilmiştir. Viyana Satım Antlaşması'nda ise bütün sözleşmeye aykırılık halleri için ortak hükümler öngörülmüştür. Örneğin, Viyana Satım Antlaşması'na göre borçlu sözleşmeye her türlü aykırılık için tazminat ödeme borcu altındadır. Ancak her hangi bir ifa engeli sebebiyle borcunu ifa edemediği takdirde tazminat borcundan kurtulur. Türk Borçlar Hukuku'nda ise borçlunun tazminat ödeme yükümlülüğünün söz konusu olup olmaması, sözleşmeye aykırılık türüne göre değişmektedir. Bu bağlamda alıcının yükümlülüklerine ilişkin hükümler dikkate alındığında, Viyana Satım Antlaşmasında yer alan düzenlemeler ile yürürlükteki Türk mevzuatı arasında bir takım farklılıklar bulunmakla birlikte bazı açılardan paralellik gösteren, benzer hükümler de mevcuttur. Türk hukukuna benzeştiği noktalarda şüphesiz Antlaşmanın Türk mahkemeleri tarafından yorumlanması ve uygulanması noktasında önemli bir zorluk ve sorun söz konusu olmayacaktır. Bununla birlikte farklı çözümler getiren Antlaşma hükümlerinin yorumlanması farklı sonuçlar doğurabilir ki bu da hukuki güvensizliğe sebep olabilir. Ayrıca Antlaşma söz konusu olabilecek tüm meselelere çözüm getirmediğinden özel hukuk bağlama kurallarına başvurularak uygulanacak hukukun tespit edilmesi de gerekecektir. Bu açıdan Viyana Satım Antlaşmasının alıcının yükümlülükleri ve bu yükümlülüklerin ihlali halinde satıcının sahip olduğu hukuki imkanlara ilişkin hükümlerinin iç hukukumuzda uygulanmasında ve yorumlanmasında çeşitli durumlarda, çeşitli zorluklar ve sıkıntılar doğurabileceği sonucuna varmak mümkündür.

KAYNAKÇA

- Aral F/ Ayrancı H, Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, Ankara, 2021.
- Atamer Y, “Birleşmiş Milletler Satım Hukukunun Uluslararası Uygulama Alanı”, S. 69, Y. 1995, İBD.
- Atamer Y, Uluslararası Satım Sözleşmelerine İlişkin Birleşmiş Milletler Antlaşması (CISG) Uyarınca Satıcının Yükümlülükleri ve Sözleşmeye Aykırılığın Sonuçları, İstanbul, 2005.
- Atamer Y, “Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşması ve Türkiye”, S. 8, Eylül 2006, HPD.
- Ayhan H L, “Birleşmiş Milletler Viyana Satım Sözleşmesine Göre Uluslararası Satım Sözleşmelerinde Satıcının Ayıba Karşı Tekeffül Borcu”, C. 15, S. 2, Y. 2011, GÜHFD.
- Bektaş S, Uluslararası Ticarete Sözleşmelerin Hazırlanması, Ankara, 2010.
- Bianca C M/Bonell M J, Commentary On The International Sales Law The 1980 Vienna Sales Convention, Milan, 1987.
- Buz V, Borçlunun Temerrüdünde Sözleşmeden Dönme, Ankara, 1998.
- Dağdelen A H, “Ana Hatları ile Birleşmiş Milletler Satım Hukuku”, Y. 2022, S. 1, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi.
- Dayıoğlu Y., CISG Uygulamasında Sözleşmenin İhlali Halinde Alıcının Hakları ve Özellikle Alıcının Tazminat Talep Etme Hakkı, İstanbul, 2011.
- Erdem E, “Uluslararası Mal Satışlarında 11 Nisan 1980 Tarihli Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin Uygulama Alanı”, C. 16, S. 3, 1992, BATİDER.
- Erdem E., Milletlerarası Ticaret Hukuku ile İlgili Makaleler, İstanbul, 2008.
- Erdem E., “Viyana Satım Antlaşması’nda Sözleşmeden Dönme”, Rona Serozan’a Armağan, C. I, İstanbul, 2010.
- Erdem E. “Viyana Satım Antlaşması’na Göre Alıcı ve Satıcının Borçlarının İhlalinin Sonuçları ve Türk Hukuku ile Karşılaştırılması” S. 1, Y. 2013, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi.
- Eren F, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2021, (2021a)
- Eren F, Borçlar Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2021, (2021b)
- Flechtner H., “Malların Sözleşmeye Uygunluğu, Üçüncü Kişileri Talepleri ve Alıcının İhlal Bildirimi”, Milletlerarası Satım Hukuku Ed. Yeşim ATAMER, İstanbul, 2008.
- Genç A. A., Satıcının Ayıptan Sorumluluğunda Dönme Hakkının Sınırları (TBK - TKHK - CISG), İstanbul, 2020.
- Kanişli E., CISG Uyarınca Alıcının Yükümlülükleri ve Sözleşmeye Aykırılık Halinde Satıcının Hakları, İstanbul, 2013.

Kaplan Y., “1980 Tarihli Birleşmiş Milletler Satım Sözleşmesi Çerçevesinde İnternet Ortamında Bilgisayar Programı Satış Sözleşmesi”, S. 2, Y. 22, 2002, Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, Prof. Dr. Ergun NOMER’e Armağan.

Kaya C., CISG Gereğince Alıcının Satım Bedelini Ödeme Borcu, İstanbul, 2012.

Knapp V., ‘Article 61-65’ : Bianca-Bonell (Editör) (1987) Commentary on the International Sales Law, Milan, 1987.

Magnus U., “CISG Uyarınca Tazminat, Faiz, Sorumluluktan Kurtulma” Milletlerarası Satım Hukuku, Ed. Yeşim ATAMER, İstanbul, 2008.

Mistelis L., “CISG’in Uygulama Alanı: Yer, Zaman ve Kişi Bakımından”, Milletlerarası Satım Hukuku, Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşması (CISG)”, Editör: Yeşim M. Atamer, İstanbul, 2008.

Oğuzman K. /Öz, T. Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2000.

Özsunay E., “Uluslararası Mal Satımı Sözleşmeleri”, C. 78, S. 3, Y. 2004, İBD.

Sarikaya M., CISG. Kapsamında Sözleşmenin Esaslı İhlali Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşması, İstanbul, 2017.

Sert S., Viyana Satım Sözleşmesinde (CISG) İfa Engelleri ve Sonuçları, İstanbul, 2013.

Serozan R, Sözleşmeden Dönme, İstanbul, 2007.

Süral C., Uluslararası Ticari Sözleşmelere Uygulanacak Hukuk Olarak Unidroit Prensipleri, İzmir, 2008.

Tandoğan H., Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, C.I, İstanbul, 2008.

Tiryakioğlu B., “11 Nisan 1980 Tarihli Milletlerarası Mal Satımlarına İlişkin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi ve Sözleşmenin Milletlerarası Özel Hukuk Kuralları İle İlişkisi”, . S .1-4, C.41 Y.1990, AÜHFD.

Tiryakioğlu B., Taşınır Mallara İlişkin Milletlerarası Unsurlu Satım Akitlerine Uygulanacak Hukuk, Ankara, 1996.

Toker A. G., 11 Nisan 1980 Tarihli Uluslararası Taşınır Mal Satımına İlişkin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi’nin (Viyana Sözleşmesi) Uygulama Alanı, Seçkin Yayınları, Ankara 2005.

Yavuz C./ Acar F./ Özen B., Borçlar Hukuku Dersleri Özel Hükümler, İstanbul, 2022.

Yelkenci I., Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşması (CISG) Uyarınca Alıcının Sözleşmeden Dönmesi, İstanbul , 2014.

Yıldırım Z., “Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi’nin (Viyana Satım Sözleşmesi) Uygulama Alanı”, C. XVII, Y. 2013, S. 1-2, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi.

Yılmaz S., Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşması (CISG) Uyarınca Sözleşmenin İhlali Halinde Alıcının Hakları, Ankara, 2013

Zeytin Z., Milletlerarası Mal Satım Sözleşmeleri, Ankara, 2011.

Zevkliler A./ Gökyayla, E., Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, İstanbul, 2021.

Will M., Milletlerarası Mal Satım Hukuku ve Milletlerarası Tahkim, Ankara, 2002.

İnternet Kaynakları

1. <https://www.resmigazete.gov.tr/>
2. <https://cisg.bilgi.edu.tr/>
3. <https://uncitral.un.org>

